

LATVIJAS REPUBLIKAS
VALSTS KONTROLE

SKANSTES IELA 50, RĪGA, LV - 1013

tālr. 67017500; fakss 67017673

e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

Rīgā

dokumenta datums ir tā elektroniskās parakstīšanas laiks

Nr. _____

**LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLES VADĪBAS ZIŅOJUMS
PAR 2012.GADA PĀRSKATU**

1. Vispārēja informācija par Valsts kontroli

1.1. Valsts kontroles darbības normatīvais regulējums

Latvijas Republikas Satversmē ir noteikts, ka Valsts kontrole ir neatkarīga koleģiāla iestāde un tās iekārtu un kompetences nosaka sevišķs likums.

Valsts kontroles darbību reglamentē Valsts kontroles likums, Valsts kontroles nolikums un citi Valsts kontroles iekšējie normatīvie akti, kurus apstiprinājusi Valsts kontroles padome. Valsts kontroles iekšējās kontroles vides nodrošināšanai ir izstrādāti darba procesa apraksti.

Saskaņā ar Valsts kontroles likumu Valsts kontrole veic revīzijas atbilstoši Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem¹. Valsts kontrole revīzijās piemēro starptautiskās augstāko revīzijas institūciju organizācijas INTOSAI (*International Organisation of Supreme Audit Institutions*) standartus, saskaņā ar kuriem katrai augstākajai kontrolējošai organizācijai ir jāizlemj, kā tā nosaka būtiskumu un revīzijas pārlicības līmeni, kā arī piemēro starptautiskās grāmatvežu federācijas IFAC (*International Federation of Accountants*) standartus.

Valsts kontrole, veicot finanšu, likumības un lietderības revīzijas, kontrolē:

- valsts, pašvaldību un citu atvasināto publisko personu budžetu līdzekļu ieņēmumus un izdevumus, kā arī rīcību ar minēto subjektu mantu;
- rīcību ar valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību finanšu līdzekļiem un mantu;
- rīcību ar to kapitālsabiedrību finanšu līdzekļiem un mantu, kuru kapitāla daļas vai akcijas pieder valstij vai pašvaldībai;

¹ Atbilstoši likuma "Par zvērīnātiem revidentiem" 1. panta pirmās daļas 12. punktam Latvijā atzītie starptautiskie revīzijas standarti ir Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas apstiprināti Starptautiskās grāmatvežu federācijas izdotie starptautiskie revīzijas standarti un ar tiem saistītie paziņojumi un standarti, ciktāl tie attiecas uz revīziju.

Vadības ziņojums par 2012. gada pārskatu; Latvijas Republikas Valsts kontroles vadības ziņojums par 2012. gada pārskatu

- rīcību ar to kapitālsabiedrību finanšu līdzekļiem un mantu, kuru kapitāla daļas vai akcijas pieder valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, vai kapitālsabiedrībām, kuru kapitāla daļas vai akcijas pieder valstij vai pašvaldībai;
- rīcību arī ar Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju vai institūciju līdzekļu, kuri iekļauti valsts budžetā vai pašvaldību budžetos, izlietošanu.

Atbilstoši Valsts kontroles likumā noteiktajam Valsts kontroles revīzijai ir pakļauta ikviena persona, kuras rīcībā ir publiskas personas finanšu līdzekļi vai manta, kā arī personas, kuras pilda valsts vai pašvaldības iepirkumu. Valsts kontroles revīzijai nav pakļauta tikai Saeima.

Valsts kontroles uzdevuma veikšanai valsts kontroliera pilnvarotiem darbiniekiem ir tiesības netraucēti apmeklēt iestādes un uzņēmumus neatkarīgi no to pakļautības un īpašuma piederības un pieprasīt visu nepieciešamo informāciju.

Lai nodrošinātu Valsts kontroles neatkarību, likumdevējs tai ir piešķīris tiesības pašai noteikt revidējamo vienību, revīzijas laiku, veidu un uzdevumu. Valsts kontrole revīzijas veic saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprinātu gada plānu.

Valsts kontrole:

- katru gadu sniedz Saeimai un Finanšu ministrijai atzinumu par finanšu ministra iesniegto saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem;
- katru gadu sniedz atzinumus par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatu sastādīšanas pareizību;
- iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam ziņojumu par finanšu revīzijām tajās revidējamās vienībās, kurām sniegti Valsts kontroles atzinumi ar piezīmēm, negatīvi atzinumi vai atteikts sniegt atzinumu, par visām Valsts kontroles veiktajām lietderības revīzijām, par īpaši svarīgiem un nozīmīgiem konstatējumiem;
- informē Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju par Valsts kontroles veikto revīziju rezultātiem, tajā skaitā par revīzijās sniegto ieteikumu ieviešanas gaitu;
- ziņo valsts iestādēm par konstatējumiem, kas skar šo iestāžu darbību, kā arī tiesībsardzības iestādēm par revīzijā konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem;
- savas kompetences ietvaros sadarbojas ar Eiropas Savienības institūcijām un citām starptautiskām organizācijām vai institūcijām.

1.2. Valsts kontroles struktūra

Valsts kontroles amatpersonas un darbinieki darbojas vienotā hierarhiski veidotā sistēmā. Valsts kontroles sastāvā ir valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, Valsts kontroles revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības. Pārskata gadā Valsts kontroles struktūrā būtiskas izmaiņas nav notikušas.

Valsts kontrolieris ir augstākā amatpersona Valsts kontrolē un ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieri amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem. Valsts kontrolieris nosaka Valsts kontrolē lietojamos revīziju standartus, revīziju metodoloģiju un prasības revīziju kvalitātes kontrolei, atbild par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu.

Valsts kontroles padomes sastāvā ietilpst valsts kontrolieris un seši Valsts kontroles padomes locekļi, kas pilda revīzijas departamentu direktoru amatus. Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera ieteikuma apstiprina Saeima uz četriem gadiem.

Revīzijas darbus ar Valsts kontroles padomes lēmumu sadala starp Valsts kontroles revīzijas departamentiem. Katrs revīzijas departaments ir sadalīts sektoros. Sektora sastāvā ietilpst sektora vadītājs un Valsts kontroles revidenti (valsts revidenti, valsts revidenti-juristi, vecākie valsts revidenti, vecākie valsts revidenti-juristi, valsts revidentu palīgi un informācijas sistēmu auditori). Revīzijas departamenti veic revīzijas atbilstoši katra departamenta pārziņā esošajai jomai un saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprinātu revīziju gada plānu.

Atbalsta struktūrvienības nodrošina Valsts kontroles organizatorisko, finansiālo un saimniecisko darbību. Valsts kontrolerim tieši pakļautas šādas atbalsta struktūrvienības: Kanceleja, Kvalitātes vadības un plānošanas daļa, Juridiskā daļa, Personāla daļa. Kancelejas sastāvā ietilpst: Finanšu un budžeta plānošanas daļa, Informācijas un tehnoloģiju daļa, Lietvedības daļa un Saimniecības daļa.

Valsts kontrolē 2012.gadā bija 163 amata štata vietas, no kurām revīzijas personālam bija 132 amata štata vietas un atbalsta darbiniekiem - 31 amata štata vieta. Kopējais darbinieku skaits decembrī bija 152 darbinieki.

2. Valsts kontroles darbība pārskata gadā

2.1. Galvenie notikumi, kas ietekmējuši Valsts kontroles darbību pārskata gadā

Valsts kontroles darbības stratēģijā noteiktie virzieni

Valsts kontrole pārskata gadā darbojās atbilstoši Valsts kontroles padomes apstiprinātajai Valsts kontroles darbības stratēģijai 2010.-2013.gadam. Valsts kontroles padome darbības stratēģijas īstenošanai katru gadu apstiprina darba plānu, kurā darbības stratēģijā noteikto mērķu un rezultātu sasniegšanai tiek ietvertas attiecīgajā gadā veicamās aktivitātes, atbildīgie, izpildes termiņi, kā arī katrai aktivitātei plānotās cilvēkstundas un budžets.

Valsts kontroles darba plāns 2012.gadam tika apstiprināts Valsts kontroles padomes 2011.gada 22.decembra sēdē. Darba plānā ir iekļauts revīziju plāns, kurā tiek ietvertas no iepriekšējā gada pārejošās revīzijas un revīzijas, kuras plānots uzsākt attiecīgajā kalendārajā gadā, kā arī ir noteikti atbalsta struktūrvienībām pārskata gadā veicamie uzdevumi.

Valsts kontroles darbības stratēģijai 2010.-2013.gadam ir noteikti divi darbības virzieni - publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana un Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana.

Publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana ir vērsta uz revīziju darba tālāku pilnveidošanu, attīstot revīzijas metodoloģiju un revīziju kvalitātes kontroli, turpinot sabiedrībai aktuālu revīziju tēmu noteikšanu un ātru reaģēšanu uz aktualitātēm valstī un valsts pārvaldē.

Pārskata gadā ir aktualizēta revīzijas metodoloģija atbilstoši Starptautiskajiem revīziju standartiem, pilnveidoti Valsts kontroles tiesību akti saistībā ar kvalitātes kontroles rezultātā sniegto ieteikumu ieviešanu, finanšu revīzijas plāna sagatavošanu, kā arī precizēta Valsts kontroles sniegto atzinumu forma. Veikta augstāko revīzijas iestāžu starptautisko standartu analīze, lai pilnveidotu likumības un lietderības revīzijas metodoloģiju. Ir veikta slēgtu revīziju kvalitātes kontrole, kuras rezultātā sniegti ieteikumi saistībā ar uzlabojumiem metodikā un revīziju darbā.

Valsts kontrolē ir izveidota efektīva sabiedrībai nozīmīgu revīziju tēmu identificēšanas sistēma - revīzijas departamenti ir veikuši nozares revidējamo jomu stratēģisko novērtējumu un risku novērtējumu, atbilstoši kuram tika sagatavotas revīziju tēmas.

Pārskata gadā, ņemot vērā ierobežotos finanšu resursus, Valsts kontrolei nebija iespējas izpildīt stratēģijā plānoto revīziju darbu - ātru reaģēšanu uz aktualitātēm valstī, veicot atsevišķu darījumu pārbaudes.

Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana ir saistīta ar Valsts kontroles kā institūcijas tālāku attīstību, paredzot darbinieku profesionalitātes kāpumu, lai sekmētu Valsts kontroles pievienotās vērtības sabiedrībai palielinājumu. Šis darbības virziens ietver arī starptautiskās sadarbības pilnveidošanu.

Pārskata periodā darbinieki vidēji veltīja vairāk kā 20 cilvēkstundas savai profesionālajai attīstībai, paaugstinot kvalifikāciju.

Lai pilnveidotu revīziju metodoloģiju un iegūto pieredzi varētu izmantot revīziju veikšanā, Valsts kontroles pārstāvji deleģēti darbam 13 starptautiskajās darba grupās. Valsts kontroles pārstāvji apmeklējuši starptautisko darba grupu sanāksmes, pieredzes apmaiņas seminārus, piedalījušies Eiropas Savienības Kontaktu komitejas un tās sagatavošanas sanāksmēs, kā arī piedalījušies NATO auditoru padomes sanāksmē.

Valsts kontrole organizēja INTOSAI Nacionālo rezultatīvo rādītāju piekto sanāksmi, kā arī sadarbībā ar Kazahstānas augstāko revīzijas iestādi Valsts kontroles darbinieki izstrādāja un vadīja mācības Kazahstānas augstākās revīzijas iestādes reģionālo nodaļu speciālistiem par lietderības revīziju veikšanu atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Valsts kontrole vadīja Kontaktu komitejas aktivitāti un sagatavoja ziņojumu par Eiropas Savienības augstāko revīzijas iestāžu pieredzi un īstenoto praksi valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības revīzijās, kā arī Valsts kontroles deleģētie pārstāvji piedalījās Eiropas reģionālās organizācijas EUROSAI stratēģiskā plāna ieviešanas darba grupās.

Pārskata periodā veiktās finanšu revīzijas

Atbilstoši likumā noteiktajam Valsts kontrole katru gadu veic revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatu sastādīšanas pareizību, par finanšu ministra iesniegto saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem, kā arī Latvijas Bankas saimnieciskās darbības un dokumentu revīziju.

Pārskata gadā Valsts kontrole veica 25 finanšu revīzijas ministrijās un citās centrālajās valsts iestādēs, sagatavojot revīzijas ziņojumus un sniedzot atzinumus par 2011.gada pārskata sagatavošanas pareizību:

- 15 institūcijām (Satversmes tiesai, Augstākajai tiesai, Prokuratūrai, Valsts prezidenta kancelejai, Centrālajai vēlēšanu komisijai, Ārlietu, Ekonomikas, Finanšu un Labklājības ministrijai, Tiesībsarga birojam, Ministru kabinetam, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, Sabiedrības integrācijas fondam, Pārresoru koordinācijas centram un Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei) atzinums sniegts bez iebildēm un bez apstākļu akcentējuma;
- 3 institūcijām (Iekšlietu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības un Zemkopības ministrijai) arī sniegti atzinumi bez iebildēm, norādot uz apstākļu akcentējumu;
- 7 institūcijām (Aizsardzības, Izglītības un zinātnes, Kultūras, Satiksmes, Tieslietu un Veselības ministrijai, kā arī Centrālās zemes komisijai) atzinumi sniegti ar iebildēm. Aizsardzības, Izglītības un zinātnes, Kultūras, Tieslietu un Veselības ministrijas atzinumos Valsts kontrole ir norādījusi arī uz apstākļu akcentējumu.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir palielinājies to institūciju skaits, kurās Valsts kontrole nav konstatējusi nepilnības grāmatvedības uzskaitē un iekšējās kontroles sistēmās, un tās ir:

Vadības ziņojums par 2012 gada pārskatu; Latvijas Republikas Valsts kontroles vadības ziņojums par 2012.gada pārskatu

Satversmes tiesa, Augstākā tiesa, Prokuratūra, Valsts prezidenta kanceleja un Centrālā vēlēšanu komisija.

Pārskata periodā Valsts kontroles revidenti pabeidza Latvijas Bankas saimnieciskās darbības un dokumentu revīziju, kā arī revīziju par Latvijas Republikas 2011.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem.

Revīzijas par Latvijas Republikas 2011.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem rezultātā Valsts kontrole sagatavoja trīs revīzijas ziņojumus un sniedza atzinumu ar iebildēm, jo netika gūta pārliecība par krājumu atlikumiem, tika konstatētas neatbilstības pārskata saistību daļā, kā arī Valsts kontrole nevarēja izteikt atzinumu par nodokļu un nodevu ieņēmumu pilnīgumu, jo pārskatā tie netiek uzrādīti pēc uzkrājuma principa.

Pārskata periodā veiktās likumības revīzijas

Likumības un lietderības revīzijās revidentiem ir jānovērtē, vai revidējamās vienības darījumi un darbība atbilst normatīvo aktu prasībām, vai sistēma darbojas, lai sasniegtu noteikto mērķi, un vai izvēlētais metodes mērķa sasniegšanai ir bijušas iespējami efektīvas.

Valsts kontrole saskaņā ar darbības stratēģiju 2010.-2013.gadam ir noteikusi četras revīziju prioritātes - sabiedrībai vai kādai sabiedrības grupai būtisku jautājumu izvērtēšana, privātpersonu un institūciju iesniegto sūdzību izvērtēšana, valstī veikto nozaru reformu izvērtēšana un kapitālsabiedrību darbības efektivitātes un lietderības izvērtēšana.

Pārskata periodā Valsts kontroles revidenti pabeidza 17 likumības revīzijas un sagatavoja 20 revīzijas ziņojumus.

Valsts kontrole ir veikusi revīzijas par tādiem sabiedrībai būtiskiem jautājumiem kā Latvijas Republikas iedzīvotāju nodrošināšana ar plazmas preparātiem, invalīdu un personu ar funkcionāliem traucējumiem sociālās un profesionālās rehabilitācijas nodrošināšana, Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu pašu ieņēmumu likumība un valsts nodevu un naudas sodu iekasēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām.

Revīzijās pārbaudīta Latvijas Republikas tiesu un zemesgrāmatu nodaļu darbības nodrošināšana, valsts budžeta līdzekļu izlietojums Nacionālajos bruņotajos spēkos, nodrošinot sauszemes transportlīdzekļu uzturēšanu un izmantošanu, valsts budžeta līdzekļu izlietojums Militārās izlūkošanas un drošības dienestā un Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Izmeklēšanas atbalsta pārvaldē. Revīzijā pārbaudīta ieslodzījuma vietu apgādes un iepirkumu sistēmas darbības efektivitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām.

Veiktas revīzijas, lai pārbaudītu pašvaldību izveidoto aģentūru darbības efektivitāti, ekonomiskumu un atbilstību normatīvo aktu prasībām, nodrošinot pašvaldības autonomo funkciju īstenošanu Krāslavas novadā, Ogres novadā, Kuldīgas novadā un Jelgavas pilsētā, kā arī veikta revīzija par Līgatnes novada pašvaldības rīcības atbilstību normatīvo aktu prasībām, organizējot iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus.

Saistībā ar nozaru politikas īstenošanu veikta revīzija par Izglītības un zinātnes ministrijas darbību, izstrādājot un organizējot valsts zinātnes politikas īstenošanu, kā arī revīzija par Eiropas Zivsaimniecības fonda atbilstību politikas plānošanas dokumentiem, normatīvajiem aktiem un darbības efektivitāti.

Pārskata periodā ir pabeigtas vairākas revīzijas, kurās pārbaudīta kapitālsabiedrību darbība - revīzijas veiktas par Jūrmalas pilsētas un Daugavpils pilsētas pašvaldības darbību, nodrošinot to izveidoto kapitālsabiedrību darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un darbības efektivitāti. Revīzijas veiktas par koncerna „Latvijas dzelzceļš”, VAS „Latvijas Pasts” un

valsts kapitālsabiedrību vides aizsardzības jomā pārvaldību, darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un darbības efektivitāti.

Valsts kontrole 2012.gadā veica paralēlo revīziju par Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu kopā ar Dānijas, Lietuvas, Norvēģijas, Polijas, Somijas un Zviedrijas augstākajām revīzijas iestādēm, novērtējot Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas efektivitāti un sistēmas darbību atbilstoši Kioto protokola nostādņēm.

Revīzijas ieteikumu ieviešana

Valsts kontroles revidenti revīziju noslēguma posmā, pamatojoties uz revīzijās konstatēto un revidentu izdarītajiem secinājumiem, sagatavo un saskaņo ar revidējamām vienībām revīzijas ieteikumus, lai nodrošinātu revīzijās atklāto trūkumu novēršanu. Ieteikumi ir vērsti uz tālāku valsts pārvaldes, finanšu vadības un normatīvo aktu pilnveidošanu, institūciju darbības uzlabošanu, institūciju sniegto pakalpojuma pieejamības un kvalitātes uzlabošanas veicināšanu, kā arī valsts budžeta līdzekļu atgūšanu un nelietderīgu un neefektīvu darbību veikšanas apturēšanu.

2012.gadā revidētajām iestādēm bija jāievieš 515 ieteikumi, no tiem pārskata periodā ieviesti ir 388 ieteikumi jeb 75,3% no sniegtajiem ieteikumiem. Ieviešanas stadijā pārskata perioda beigās bija 79 ieteikumi jeb 15,3% no sniegtajiem ieteikumiem. Netika ieviesti 23 ieteikumi jeb 4,5%, savukārt 25 ieteikumi jeb 4,9 % no kopējā ieteikumu skaita ir zaudējuši aktualitāti.

Valsts kontroles ieteikumu rezultātā ir pilnveidota revidēto iestāžu darbības vide - precizētas un saskaņotas iestāžu darbību regulējošās tiesību aktu normas, pilnveidoti grāmatvedības organizācijas procesi, veicināta nozaru politikas mērķu sasniegšana, uzlabota sniegto pakalpojumu kvalitāte, pilnveidoti personāla vadības procesi, uzlabota iekšējās kontroles sistēma, veicināta informācijas tehnoloģiju vides sakārtošana, sekmēta iepirkumu procedūru ievērošana.

Ziņojumi tiesībaizsardzības iestādēm par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem

2012.gadā Valsts kontrole ir ziņojusi tiesībaizsardzības iestādēm par 16 revīzijās (6 finanšu un 10 likumības) konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem. Saistībā ar pārskata gadā sniegtajiem ziņojumiem:

- uzsākti 11 kriminālprocesi, 2 gadījumos materiāli pievienoti jau esošajam kriminālprocesam, 2 gadījumos atteikts uzsākt kriminālprocesu, izbeigti 3 kriminālprocesi. 2013.gada janvārī izmeklēšanas stadijā atradās 10 kriminālprocesi;
- uzsāktas 15 pārbaudes, no tām:
 - 10 pārbaudes - Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā, kuru rezultātā 4 amatpersonas sauktas pie administratīvās atbildības un sodītas ar naudas sodu, 4 gadījumos Valsts kontroles konstatētie tiesību normu pārkāpumi ir apstiprināti, taču amatpersonas netika sauktas pie administratīvās atbildības noilguma dēļ, 2 pārbaudes turpinās;
 - 4 pārbaudes - Valsts policijā, no kurām 1 pārbaudes rezultātā uzsākts kriminālprocess un 3 pārbaudes turpinās;
 - 1 pārbaude Ģenerālprokuratūrā.

Saistībā ar Valsts kontroles revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem pārskata periodā 4 amatpersonas sodītas disciplināri - vienai amatpersonai uz gadu samazināta mēnešalga par 20%, 1 amatpersonai – uz sešiem mēnešiem par 10%, 1 amatpersonai izteikts rājiens un 1 amatpersona pazemināta amatā.

Vadības ziņojums par 2012.gada pārskatu; Latvijas Republikas Valsts kontroles vadības ziņojums par 2012.gada pārskatu

2.2. Būtiskās pārmaiņas Valsts kontroles darbībā un to ietekme uz finanšu rezultātiem

Valsts kontroles budžetu 2012.gadā tāpat kā iepriekšējos gados veidoja viena valsts budžeta programma – 01.00.00 „Valsts kontrole”.

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2012.gadam” Valsts kontroles kopējie plānotie izdevumi bija 2 642 381 lats apmērā, tajā skaitā atlīdzībai 1 963 135 lats.

2012.gadā Valsts kontroles budžetā netika plānoti pašu ieņēmumi no starptautiskās sadarbības projektu īstenošanas.

Faktiskie izdevumi pārskata periodā veidoja 2 524 201 lats, tajā skaitā:

- atlīdzība – 1 847 527 lats, tajā skaitā mēnešalga – 1 733 956 lats (ieskaitot sociālos maksājumus) jeb 94% no kopējās atlīdzības,
- ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas un kārtējie izdevumi – 578 161 lats apmērā, tajā skaitā maksa par telpu nomu veidoja 391 248 latus un *TeamMate* programmatūra revīzijas darba nodrošināšanai 30 851 lats. Pārējie ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie izdevumi veidoja 156 062 latus,
- izdevumi kapitālieguldījumiem – 97 896 lats apmērā t.sk. programmatūru licences 39 773 lats, ofisa tehnika 58 123 lats,
- maksājumi starptautiskās sadarbības ietvaros – 617 lats.

3. Valsts kontroles turpmākās darbības prioritātes

3.1. Paredzami notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt Valsts kontroles darbību nākotnē

Valsts kontrole savu darbību turpinās Valsts kontroles darbības stratēģijā 2010.-2013.gadam noteiktajos virzienos – publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana un Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana. Darbības stratēģija pārskata periodā tika pārskatīta, un Valsts kontroles padomes 2012.gada 3.septembra sēdē tika apstiprināta aktualizēta Valsts kontroles darbības stratēģija 2010.-2013.gadam, precizējot atsevišķus sasniedzamos rezultātus un rezultatīvos rādītājus.

Ņemot vērā Valsts kontrolei noteikto resursu apjomu, Valsts kontrolē revīzijas personāla amatu struktūra un skaits ir noteikts tā, lai izpildītu starptautiskajos revīzijas standartos noteikto revīzijas procedūru apjomu, nodrošinot prioritāri finanšu revīziju veikšanu (2009.gada sākumā tika samazinātas 30 revīzijas personāla amata štata vietas). Līdz ar to Valsts kontrolei ir ierobežotas iespējas plānot un veikt likumības un lietderības revīzijas nepieciešamajā apjomā.

Saistībā ar veiktajām izmaiņām starptautiskajos revīzijas standartos būtiski ir palielinājies finanšu revīzijās veicamo pārbažu apjoms, sadarbojoties ar zvērinātiem revidentiem, kā arī pieaudzis padotības iestāžu skaits, kas atbilstoši standarta prasībām iekļaujamas revīzijas apjomā. Standartu prasības ir mainījušās arī saistībā ar pārbaudāmo pārskata daļu apjomu – iepriekš Valsts kontrole varēja rotēt iegūto pārliecību par būtiskām pārskata daļām, kopš izmaiņām metodikā katru gadu ir obligāti veicamas revīzijas procedūras katrā būtiskā pārskata daļā.

Sabiedrības interesēs Valsts kontrolei ir būtiski attīstīt likumības un lietderības revīziju veikšanu, kā arī veikt atsevišķu darījumu pārbaudes par aktuāliem jautājumiem. Minēto revīziju veikšanai ir vajadzīgs papildu personāls ar augstu kvalifikāciju.

Lai paaugstinātu revīzijas personāla kvalifikāciju, ir nepieciešami finanšu līdzekļi apmācībai, turklāt jāņem vērā, ka valsts revidentus nesagatavo neviena izglītības iestāde.

Atbalsta struktūrvienību darbinieku amatu struktūra un skaits ir noteikts, lai izpildītu Valsts kontroles ikdienas darba nepārtrauktībai nepieciešamās darbības, tostarp risinātu ar personālu saistītos jautājumus, veiktu saimnieciskos darbus, organizētu iepirkumu procedūras, uzturētu informācijas tehnoloģijas, nodrošinātu lietvedības procesu, nodrošinātu finanšu vadību, kā arī iestādes darbības tiesiskumu.

Paplašinot revīziju apjomu, pieaugs arī atbalsta struktūrvienību noslodze. Tāpēc papildu resursi nepieciešami, lai veiktu attiecīgas izmaiņas atbalsta struktūrvienību darbībā, paaugstinātu atbalsta personāla kvalifikāciju, kā arī palielināties saimnieciskie izdevumi saistībā ar revidentu komandējumiem un dienesta braucieniem.

Būtisks resursu pieaugums nepieciešams datortehnikas atjaunošanai, lai nodrošinātu revīzijā nepieciešamā darba apjoma veikšanu.

Valsts kontrolei ir būtiski attīstīt sadarbību ar tiesībaizsardzības iestādēm, Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, revidējamām vienībām saistībā ar Valsts kontroles revīzijās konstatēto tiesību normu pārkāpumu novēršanu un izskatīšanu, lai veicinātu vispusīgu un pilnīgu revīzijās konstatētā izvērtēšanu, sauktu vainīgās personas pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības un novērstu līdzīgu gadījumu atkārtosanos.

3.2. Būtiskie riski un neskaidrie apstākļi, ar kuriem Valsts kontrole saskaras

Būtiskākie riski un neskaidrie apstākļi ir saistīti ar valdības budžeta politiku, ņemot vērā, ka Valsts kontroles darbība pilnībā tiek finansēta no valsts budžeta, paredzot valsts budžetā līdzekļus Valsts kontroles likumā noteikto pienākumu izpildei.

Lai nodrošinātu revīziju veikšanu atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem, Valsts kontrolei ir nepieciešami speciālisti ar specifiskām zināšanām un prasmēm, kuru piesaistīšanai ir nepieciešams konkurētspējīgs atalgojums, kā arī finanšu līdzekļi apmācībai.

Pieredzējušu speciālistu piesaistīšanā Valsts kontrolei jākonkurē ar starptautiskajām auditoru kompānijām vai jāpieņem darbā zemākas kvalifikācijas darbinieki un jāiegulda resursi to apmācībā.

Šobrīd Valsts kontrolē nodarbināto darbinieku skaits ir atbilstošs tam, lai veiktu likumā paredzēto minimālo darba apjomu, tomēr pieejamais cilvēkresursu kapitāls ir nepietiekams, lai veiktu padziļinātas lietderības pārbaudes, kā arī atsevišķu darījumu pārbaudes.

Turklāt Valsts kontrolē ir augsta darbinieku mainība - pārskata periodā darba tiesiskās attiecības izbeidza 33 darbinieki jeb 22,27% no kopējā darbinieku skaita, no kuriem 30 - revīzijas departamentu darbinieki. Kā viens no galvenajiem darba tiesisko attiecību pārtraukšanas iemesliem ir zemo atalgojuma līmenis Valsts kontrolē.

Valsts kontrolei atlīdzības noteikšanā ir jāievēro Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteiktais, ka Valsts kontroles darbiniekiem mēnešalgas apmēru nosaka, ņemot vērā amata vērtību (atbildības līmeni un sarežģītību), kā arī konkrētās amatpersonas (darbinieka) individuālās kvalifikācijas un prasmju novērtējumu. Tomēr Valsts kontrolē atbilstoši likumā noteiktajai kompetencei, ņemot vērā veicamā darba specifiku un sarežģītību, darbinieku amati nav pielīdzināmi valsts pārvaldē nodarbinātajiem.

Likums pieļauj būtiski palielināt atlīdzību, izmaksājot piemaksas, naudas balvas un prēmijas. Tāpēc atlīdzības sistēma publiskajā sektorā ir nepārskatāma un atlīdzības noteikšanā netiek nodrošināta vienota pieeja, turklāt ir samazināta mēnešalgas kā samaksas par padarīto darbu nozīme.

Valsts kontrole uzskata, ka, lai nodrošinātu augsti profesionālu darbinieku piesaisti, pamata atlīdzībai par darbu ir jābūt mēnešalgai, kas tiek noteikta, ņemot vērā attiecīga amata kompetences, atbildību, profesionalitātes līmeni, konkrētas personas profesionālo pieredzi, kvalifikāciju, tās veiktā darba kvalitāti, darba izpildes termiņus u.c. svarīgus rādītājus, kurus par nepieciešamiem ir noteikusi pati iestāde, ņemot vērā tās darbības specifiku. Mēnešalgai ir jābūt skaidri noteiktai un pamatotai - kā stimulējošam līdzeklim darbu veikt kvalitatīvāk un iespējami labāk. Darba samaksas mainīgā daļa (piemaksas, naudas balvas un prēmijas) būtu izmaksājama tikai par īpašiem sasniegumiem, lai tā nezaudētu materiālās stimulēšanas lomu.

Līdz ar to Valsts kontrole, piemērojot Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu un nosakot mēnešalgu kā pamata atlīdzību par darbu, nevar nodrošināt Valsts kontroles darbiniekiem konkurētspējīgu atalgojumu pat salīdzinājumā ar revidējamo vienību darbinieku atlīdzību un tai ir problemātiski piesaistīt un noturēt darbiniekus ar atbilstošu, darbam nepieciešamu kvalifikāciju un pieredzi.

Valsts kontroliere

E.Krūmiņa

2013.gada 7.martā

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS
AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

S.Bite 67017527
sanita.bite@lrvk.gov.lv